

SPY YMPÄRISTÖTOIMIKUNTA

MUISTIO

Paikka Teams-kokous
Aika 11.2.2026 9.05–11.32
Läsnä: Mari Hankia
Eija Jokela
Hanna Kalliomäki
Petra Katajisto
Hannu Knutin
Mika Surakka
Niina Tiainen
Katriina Valkeapää
Ceren Vihtonen
Aaron Vuola
Johanna Nikunen
Tanja Koukku
Terhi Varonen
Antro Säilä, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Toimikunnan sihteeri Antro Säilä avasi kokouksen.

Toimikunnan puheenjohtaja Tiina Kotipellon erottua Keskon ja SPY:n ympäristötoimikunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtaja Juha-Heikki Tanskasen ollessa poissa, kutsuttiin Niina Tiainen tämän kokouksen puheenjohtajaksi.

Suoritettiin esittäytymiskierros, koska kokouksessa oli ensi kertaa mukana Hannu Knutin Pyroll Group:ista.

2. Edellisen kokouksen muistio

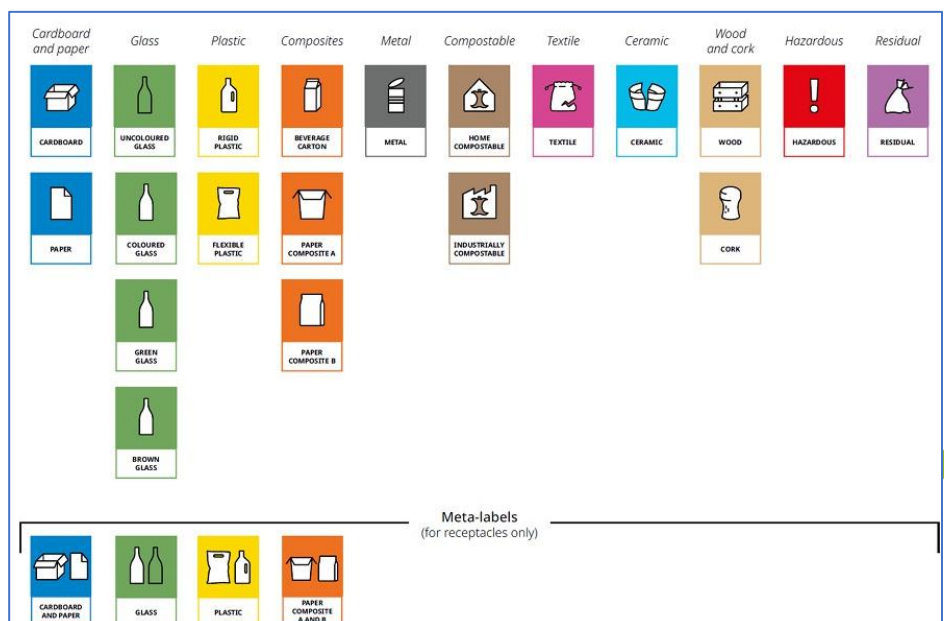
Hyväksyttiin edellisen kokouksen 2.12.2025 muistio esitetyssä muodossa.

3. Katsaus pakkauksia koskevaan sääntelyyn

Pakkaus- ja pakkausjäteasetus (PPWR)

- Komission tulkintaohjeita (Legal Notice ja Q&A) odotetaan yhä – viimeisen tiedon mukaan, julkistus olisi tulossa helmikuussa (2026).
- Europen on kehittämässä kahta työkalua, jotka tulevat nettisivuille kaikkien saataville vuoden 2026 ensimmäisen puoliskon aikana:

- kojetaulu komission toimeenpanotyön seurantaan (mm. sekundäärisen lainsäädännön ja muiden ohjeiden valmistelu)
- ohjeistus vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja muun dokumentaation hallintaan
- Sekundäärisen lainsäädännön (implementointiasetukset ja delegoidut säädökset) valmistelu on käynnissä:
 - kierrätettävyysluokkien määrittely (Design for Recycling/DfR, artikla 6)
 - Eurooppalainen standardisointiyhteisö CEN ja sen tekninen komitea 261 (pakkaukset) on laatimassa teknisiä spesifikaatioita komission toimeksiannosta EU:n yhteiselle tutkimuskeskus JRC:lle, joka laatii niistä 1.1.2028 mennessä ohjeet kaikkien pakkausten kierrätettävyyden arvioimiseksi (kierrätettävyysluokat A-D)
 - Europen on koonnut eri toimialojen yhteisen kannanoton, jossa vaaditaan, että uusien materiaali- ja pakkausinnovaatioiden kierrätettävyyden arviointia varten JRC:n ohjeistuksen tulee sisältää myös automaattinen päivitys, samalla tavalla kuin virallisissa standardeissa. Muuten riskinä on innovaatiotoiminnan lamaantuminen EU:ssa. Yksi vaihtoehto on, että CEN/TC261 jatkaa teknisten spesifikaatioiden pohjalta standardien laatimista ja päivitykset tapahtuvat sitä kautta.
- pakkausten kierrätystä helpottavat merkinnät (Waste Sorting Labels/WSL artikla 12)
 - EU:n yhteinen tutkimuslaitos JRC on julkaissut luonnoksen EU:n harmonisoiduista pakkausten kierrätysmerkinnöistä (kuva 1)

Kuva 1. JRC:n luonnos: EU:n harmonisoidut pakkausten kierrätystä helpottavat merkinnät

- Merkinnöistä on olemassa mallit värillisille, mustavalkoisille, läpinäkyvälle alustalle, tekstillä ja ilman tekstiä.
 - Merkinnän lisäksi on yhtenäiset mallit lisä- tai tarkentaville kierrätys ohjeille.
 - Pakkausmerkintöjen suositeltu leveys on 15 mm ja tekstin korkeus 1,2 mm (joissakin tapauksissa 10/0,8 mm olisi sallittu). QR-koodin koko olisi 20x20 mm (vähintään 10x10 mm).
 - Europen on omassa kannassaan painottanut EU:n sisämarkkinan toimivuuden varmistamista pitäytymällä yhtenäisissä merkinnöissä ilman mahdollisuutta kansallisiin poikkeamiin. Lisäksi Europen ehdottaa merkintöjen yleiseksi minimikooksi 6 mm. Lisäksi painotetaan valistuskampanjojen tärkeyttä siinä vaiheessa, kun harmonisoidut merkinnät otetaan käyttöön.
 - Lopulliset ohjeet valmistuvat Q2/Q3 2026 ja soveltaminen alkaa 24 kk ohjeiden voimaan tulosta.
- muut pakkausmerkinnät (kierrätettyä tai biopohjaista muovia sisältävät pakkaukset, pantti- ja palautusjärjestelmiin kuuluvat pakkaukset, art. 12/6)
- Ramboll on tekemässä komission toimeksiannosta selvitystä, jonka pitäisi olla valmis kesäkuussa 2026
 - komission pitäisi julkaista implementointiasetus 12.8.2026 mennessä ja merkintöjen pitäisi tulla käyttöön 24 kk myöhemmin (12.8.2028)
 - Europen on ottanut kantaa sen puolesta, että merkintöjen koko ja muut vaatimukset (mm. tekstin pakollisuus QR- tai muiden merkintöjen lisäksi) ei saa muodostaa ristiriitaa pakkauskoon minimointivaatimusten kanssa
- Pakkausten minimointi (artikla 10)
- 1.1.2030 alkaen valmistajan tai maahantuoja on varmistettava, että pakkaukset suunnitellaan painoltaan ja tilavuudeltaan niin pieniksi kuin se niiden toimivuuden kannalta on mahdollista muoto ja pakkausmateriaali huomioon ottaen
 - Komission tulee antaa CEN:ille toimeksianto 12.2.2027 standardin laatimiseksi yleisimpien pakkaustyyppien minimoinnin määrittämiseksi.
 - Eunomia on tehnyt esiselvitystä komission toimeksiannosta (mm. yleisimmät pakkaustyyppit)

- Komissio on järjestämässä 2026 ensimmäisellä neljänneksellä julkista kuulemista pakkauksessa olevan tyhjän tilan määrittelystä
 - Europen on omassa kannassaan painottanut selkeiden ohjeiden tärkeyttä ja edellyttänyt PPWR:n ja muun sääntelyn ristiriitojen eliminoinnin tärkeyttä.
- Kuljetuspakkausten uudelleenkäyttövelvoitteet (art 29/2)
 - Talouden toimijoiden omien toimipisteiden välisissä kuljetuksissa kuljetuspakkauksista tulisi 1.1.2030 olla uudelleenkäyttöjärjestelmien piirissä 100%.
 - Komissio joutui PPWR:n trilogineuvotteluissa antamaan lupauksen poikkeamamahdollisuuksien selvittämisestä perustuen siihen, että mm. lavakuormien huppujen tai vanteiden tilalle ei ole olemassa uudelleenkäytettäviä vaihtoehtoja.
 - Komissio järjesti julkisen kuulemisen vuodenvaihteessa 2025/26
 - Europen painotti omassa kannanotossaan materiaalineutraaliutta (=kaikista materiaaleista valmistettuja lavahuppuja ja vanteita tulee kohdella samalla tavalla) ja sitä, että poikkeamiin ei saa tulla lisäehtoja (=termi ”tietäessä” tulee poistaa poikkeaman mahdollistavasta säännöksestä).
 - Pakkausten uudelleenkäyttö (art 29)
 - In Extenso Innovation Croissance (IEIC) and Ramboll ovat selvittämässä komission toimeksiannosta uudelleenkäytön määritelmiä (mm. vähimmäiskäyttökerrat, menetelmä käyttökertojen laskemiseksi)
 - Konsulttien työn on määrä olla valmis 2026 ensimmäisellä neljänneksellä
 - Komission implementointiasetuksen julkistusaikataulu on 30.6.2027
 - Pakkauksissa olevia aineita koskevat vaatimukset (art 5)
 - Euroopan kemikaalivirasto ECHA on järjestänyt julkisen kuulemisen 2025 pakkauksissa olevien mahdollisesti haitallisten aineiden selvittämiseksi, lopullisen raportin valmistumisen takaraja on 31.12.2026
 - Europen on pitänyt tärkeänä kierrätysjärjestelmien nopeaa hyväksymistä, heti kun pystytään osoittamaan, että ne saavuttavat riittävän laatutason. Myös ristiriidattomuutta muun sääntelyn kanssa on painotettu.

- Kielto pakata hedelmiä ja vihanneksia alle 1,5 kilon muovipakkauksiin - kielletyt pakkaustyypit (art 25 ja liite V, kohta 3)
 - Euroopan ruokaturvallisuusvirasto EFSA on järjestänyt julkisen kuulemisen, jossa on pyritty selvittämään mm.:
 - yleisimmät pakkaustyypit
 - muovittomien vaihtoehtojen tarjonta
 - käsittelytavat logistisessa ketjussa
 - tuotteiden fyysiseen ja mikrobiologiseen kuntoon vaikuttavat tekijät
 - Komission tulee julkaista 12.2.2027 tulkintaohjeet
- Vaatimustenmukaisuusvakuutus (art 38, liite VIII)
 - EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että 5–12 artiklassa tai niiden nojalla säädettyjen vaatimusten täyttyminen on osoitettu
 - Vaatimustenmukaisuusvakuutus laaditaan viranomaiselle.
 - Laatimalla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen valmistaja ottaa vastuun siitä, että pakkaus on tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukainen.
 - Velvoite laatia vaatimustenmukaisuusvakuutus astuu voimaan PPWR:n soveltamisen alkaessa 12.8.2026.
 - Johtuen siitä, että komissio ei ole antanut selkeyttäviä tulkinta- tai muita ohjeita vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, ja
 - Ympäristöministeriö tulee valmistelemaan lakiesityksen toimivaltaisen viranomaisen nimeämiseksi vasta keväällä 2026 (= laki vahvistetaan eduskunnan hyväksymisen jälkeen joskus kesällä 2026?!), ja
 - PPWR:n vaatimuksista astuu voimaan 12.8.2026 ainoastaan haitallisten aineiden rajoitukset (PFAS ja tietyt raskasmetallit)
 - Suomen Pakkausyhdistys suosittelee, että yritykset laativat yrityskohtaisen vaatimustenmukaisuusvakuutuksen, joka kattaa kaikki yrityksen käyttämät pakkaukset. Edellyttäen luonnollisesti, että yritys pystyy osoittamaan täyttävänsä yllämainitut haitallisten aineiden rajoitukset.
 - Jatkossa PPWR:n vaatimusten monimutkaistuesssa yritysten tulee pystyä merkitsemään käytetyt pakkaukset siten, että vaatimustenmukaisuusvakuutus voidaan antaa liitteen VIII mukaisesti yksilöiduille pakkaustyypeille.

Kiertotalouslaki – EU ja Suomi

- Työryhmän toimikausi päättyi 2025 lopussa
 - mietintö valmistui tammi-/helmikuun vaihteessa 2026
 - mm. Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta jätti eriävän mielipiteen mietintöön
- Mietinnön julkistuswebinaari 10.2.2026
 - YM:
 - Ei johda lakiesitykseen välittömästi
 - Valtioneuvoston asetusta kuitenkin valmistellaan kevääksi 2026. Selityksenä mm. Suomen joutuminen EU:n rikkomusmenettelyyn yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätysasteiden vuoksi
- YM ajaa vahvasti sekä pakkausten kiinteistökeräyksen että aluekeräysverkoston laajentamista
- Esitys asetuksenantoon pyritään valmistelemaan jo maaliskuussa eli vaikuttamisaikaa on hyvin vähän. Tuottajayhteisöt ja Rinki tapaavat YM:n virkamiehiä helmikuun 26.
- YM:n virkakunnan kanta on selkeä eli vaikuttaminen täytyy kohdistaa poliittisiin päättäjiin (= ympäristöministeri Multala)

EU:n ympäristöomnibus (EU:n 8. omnibus)

Ympäristöomnibus julkistettiin 10.12.2025.

Omnibus on EU:ssa ja muussa lainsäädännössä yleinen termi, jota käytetään kuvaamaan laajoja säädöksiä, jotka yhdistävät useita eri aloitteita yhteen lainsäädäntöpakettiin. EU-komission valmistelemien omnibus-hankkeiden tavoitteena on yksinkertaistaa ja sujuvoittaa EU:n sääntelyä, erityisesti yritysten raportointivelvoitteiden osalta.

Euroopan komission keväällä 2025 julkaistun työohjelman mukaan komissio aikoo edetä sääntelynperkaustalkoissaan omnibus-hankkeiden kautta. Käytännössä kyse on siitä, että samalla ehdotuksella muutetaan useaa olemassa olevaa lakia kerralla. Tällaista mallia on EU:ssa käytetty aiemminkin – toki toiseen suuntaan, eli velvoitteiden lisäämiseen.

Koska omnibus-hankkeissa muutetaan lainsäädäntöä, niistä päätetään EU:n yhteispäätösmenettelyn mukaisesti eli; komissio esittää, parlamentti ja neuvosto muodostavat omat kantansa neuvotteluihin. Jos kannat eivät kohta, aloitetaan kolmikanta- eli trilogineuvottelut.

Komissio sujuvoittaisi teollisuuden päästöjä koskevaa sääntelyä poistamalla vuonna 2024 päivitetystä teollisuuspäästädirektiivistä teollisuuslaitoksia koskevan vaatimuksen laatia siirtymäsuunnitelma vuosille 2030-2050 kohti puhdasta, kiertotalouden periaatteiden mukaista ja ilmastoneutraalia toimintaa. Komissio lisäksi yksinkertaistaisi saman direktiivin vaatimusta, jossa teollisuuslaitosten tulisi ottaa käyttöön ympäristöjärjestelmä. Vaatimuksista poistettaisiin muun muassa kemikaali-inventaario ja järjestelmän auditointivaatimus. Lisäksi teollisuuslaitokset saisivat kolme vuotta lisää aikaa vuoteen 2030 ympäristöjärjestelmän käyttöön ottamiseksi. Komission ehdotus sisältää lisäksi useita teknisluonteisia muutoksia vuonna 2024 julkaistuu päivitettyyn teollisuuspäästädirektiiviin, muun muassa koskien eläintilojen soveltamisalan määrittämistä.

Komissio yksinkertaistaisi teollisuuspäästöjen raportointia vapauttamalla maatalous- ja vesiviljelytoimijat raaka-aineiden, veden- ja energiankulutuksen raportointivelvoitteesta.

Komissio keventäisi hallinnollista taakkaa lakkauttamalla Euroopan kemikaaliviraston ylläpitämän SCIP-tietokannan, johon yritysten on ilmoitettava tuotteidensa sisältämät erityistä huolta aiheuttavat aineet. Jatkossa tietoja tuotteesta saataisiin suoraan digitaalisista tuotepasseista ja muista tuotemerkinnöistä.

Tuottajavastuuseen liittyvää raportointia markkinoille saatettujen tuotteiden sekä niistä syntyneiden jätteiden lajista, laadusta ja määrästä komissio harventaisi enintään kertaan vuodessa. Lisäksi komissio ehdottaa, että toiseen EU-maahan sijoittuneen etämyyjän velvollisuus nimetä valtuutettu edustaja keskeytettäisiin vuoden 2035 alkuun asti. Valtuutettu edustaja on tuottajavastuussa yrityksen nimittämä taho, joka hoitaa sen lakisääteiset tuottajavastuunvelvoitteet EU-maassa.

4. Pakkausten tuottajavastuu

SPT

Eija Jokela kertoi ajankohtaisia kuulumisia:

- SUP-korvausasetus koskien kunnille maksettavia korvauksia ulkoalueiden siivouksesta on tulossa lausunnoille keväällä 2026. Kiinteä korvaus laskee luonnoksen mukaan 4,79 -> 4,57 €/asukas/vuosi.
 - Asetuksen pohjana on tuottajien teettämä koostumustutkimus roska-astioista ja maasta kerätyistä roskista.

- Lopullinen korvausmäärä riippuu siitä, kuinka moni kunta hakee korvauksia. 2025 haettiin korvauksia yhteensä 4,9 miljoonan asukkaan osalta eli lähes 90 % kunnista haki korvauksia.
- SPT:n webinaarit jatkuvat koko vuoden 2026 – seuraava koskee PPWR:n vaatimustenmukaisuusvakuutusta ja pääesiintyjää on Marita Hiipakka Tukesista.
- LVV on ottamassa paikkaansa Pirkanmaan ELY-keskuksen seuraajana tuottajavastuun toimivaltaisena viranomaisena mm. nettisivut on avattu.
- SPT on mukana PacTec-messuilla.

SUMI oy

Mika Surakka kertoi kuulumisia:

- Sumin uusi raportointijärjestelmä on käytössä – tarjoaa mm. uudenlaisia joustoja ja automaation hyödyntämistä.
- Sumi on ottanut käyttöön kuukausiraportoinnin, halukkuille.
- Lainsäädännön muutokset aiheuttavat päänvaivaa.

Ringin edustajaa ei ollut kokouksessa.

5. SPY:n koulutukset ja tapahtumat

Tanja Koukku kertoi SPY:n vuodelle 2026 suunnitelluista tapahtumista:

- PackPrint Forum, 4.2.2026 Hämeenlinna, tavoite 40 henkilöä
- PacTec-messut 11.-12.3. Messukeskus
 - Messujen yhteydessä vaatimuksenmukaisuuskoulutus ½ päivää
- Pakkausalan ympäristöseminaari, tavoite 90 henkeä
- Flekso ABC, Tampere, tavoite 30 osanottajaa
- Yhteistyössä Muoviyhdistyksen kanssa suunnitteilla webinaari
- Pakkausalan peruskurssi nro 90 Messukeskus, tavoite 25 osanottajaa
 - Muoviluentojen kokonaisuutta päivitetään tarpeen mukaan
- PackSummit 10.11. Messukeskus, tavoite 400

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut

7. Seuraavat kokoukset

ti 26.5.2026 klo 9-12

Ellei toisin ilmoiteta, kokoukset järjestetään hybridinä eli osallistua voi paikan päällä Akavatalossa tai Teamsin välityksellä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.32

